

beeld

Het Stedelijk Innova, Enschede

Voor Het Stedelijk Innova transformeerde atelier PRO een bestaand gebouw aan de rand van Enschede tot een compacte, duurzame en unieke middelbare school. Het Stedelijk Innova geeft les volgens de Kunskapsskolan methode, een vernieuwend onderwijsconcept dat leerlingen een gepersonaliseerde opleiding biedt; dit concept was bepalend voor ons ontwerp.

Van politiebureau naar middelbare school

In 2020 kreeg atelier PRO de opdracht om het voormalige Service Centrum Oost in Enschede - waar onder andere een politiebureau en een zorgcentrum waren gevestigd - te transformeren naar een middelbare school met plek voor 550 leerlingen, voor onderwijs op VMBO en onderbouw HAVO niveau. De eisen die aan een kantoor/politiebureau worden gesteld zijn echter heel anders dan die van een school: het bestaande gebouw was diep, met lage verdiepingshoogtes en veel kleine, afgesloten ruimtes - en daarmee dus niet bijzonder geschikt voor onderwijs. Ook installatietechnisch lag er een opgave, door de hogere norm die voor een schoolgebouw vereist is; daarbij vroeg de beperkte ruimte om een compacte opzet.

Een open en transparant gebouw

Na de verbouwing heeft het gebouw nu een open en transparante indeling.

Door extra openingen in de vloeren - in aanvulling op de bestaande dakkoepel - valt het daglicht diep naar binnen; om dit te versterken hebben we in het midden van het gebouw een vide gecreëerd, die ook dienst doet als 'ruggengraat'. Tussenwanden zijn zoveel mogelijk uitgevoerd in glas. Om een gevoel van hoogte te houden werden er in de leerdomeinen geen verlaagde plafonds toegepast, maar zijn de installaties juist licht gehouden en in het zicht gelaten.

Kunskapsskolan

Het Stedelijk Innova geeft les volgens de Kunskapsskolan methode, een in Zweden ontwikkeld concept voor persoonlijk onderwijs dat er vanuit gaat dat iedere leerling uniek is, met eigen ambities en talenten. Leerlingen hebben dus een individueel rooster en een eigen coach. Deze onderwijsvisie vraagt om een passend ontwerp, met veel plek voor ontmoeting en met meervoudig en flexibel ruimtegebruik. Centraal in de Kunskapsskolan methode staat het leerdomein, een onderwijsomgeving waar verschillende les- en werkvormen mogelijk zijn - in plaats van vaste klaslokalen per vak. In hun leerdomein kunnen scholieren zelfstandig werken, samenwerken en presenteren; de leerdomeinen worden aangevuld met lesruimtes waar vakdocenten instructies kunnen geven, met collegezalen, praktijklokalen, een kantine en een (school)bibliotheek.

Campfire & Cave en Watering Hole

Het concept achter het ontwerp van Het Stedelijk Innova gaat dus verder dan het traditionele klaslokaal: afhankelijk van de manier waarop leerlingen leren en/of werken is er behoefte aan verschillende soorten ruimtelijke 'settings' -

Ontwerpteam
projectarchitect
Dorte Kristensen, Amal Habti,
Paul Fouchier

projectarchitect prijsvraag
Martijn de Visser, Midas Hoezen

projectleider
Ronald Peters

projectmedewerkers
Hatice Kilinc, Nadja Znamenskaya,
Wessel Reinders

Projectteam
bouwkundig aannemer
Haafkes

installatieadviseur
Innax

fotografie
Marcel van der Burg

adviseur constructie
ConStabiel

ATELIER PRO

Campfires, Caves en Watering Holes. Daarbij zijn Campfires theater-achtige plekken waar leerlingen zich kunnen verzamelen rond een expert die een boeiend verhaal vertelt; Watering Holes zijn ruimtes waar leerlingen samen aan projecten werken en van elkaar leren, en Caves ruimtes waar leerlingen zich terugtrekken om gefocust te studeren.

Een wenteltrap als blikvanger

Een bijzondere school als deze vraagt om een bijzondere binnenkomst. Daarom transformeerden we de kale glazen hal naar een verwelkomende driedubbelhoge entree met een wenteltrap als blikvanger. De wenteltrap contrasteert met de bestaande larijs panelen en zorgt, samen met de nieuwe receptie, voor een duidelijke overgang tussen binnen en buiten. Daarnaast zorgt de trap er ook voor dat leerlingen als vanzelf binnenkomen op de eerste verdieping, waar schoolbrede ontmoetingsruimtes te vinden zijn; zo fungeert de wenteltrap dus ook als een 'wegwijzer' naar het hart van de school.

De eerste verdieping als hart

Op de eerste verdieping bevinden zich grote ontmoetingsruimtes die onder andere gebruikt worden als kantine, maar ook practicumlokalen voor bijvoorbeeld Natuurkunde, Biologie en Scheikunde. Daarnaast is er plek ingeruimd voor speciaal onderwijs. De begane grond en de tweede verdieping bieden ruimte aan de leerdomeinen van respectievelijk de onder- en de bovenbouw, met drie leerdomeinen per verdieping, en daaraan gekoppeld ondersteunende ruimtes voor lessen. De opzet van de verschillende leerdomeinen sluit aan bij de verschillende onderwijstypes en bij de leeftijd van de leerlingen.

Grafisch concept

Door het hele gebouw door hebben we veel gebruik gemaakt van natuurlijke materialen, wat zorgt voor een warme uitstraling. Maar er zijn ook plekken met een stoere look en feel en sterkere contrasten, of juist ingetogen vormen en kleuren in ruimtes waar dat nodig is. De domeinen worden daarbij gemarkeerd door verschillend kleur- en materiaalgebruik: gematigder in onderbouw, uitgesprokener in de bovenbouw. Zo ontstaat een gebouw

waar alle leerlingen een plek hebben die persoonlijk aansluit - net als het onderwijs van Het Stedelijk Innova.

Duurzaamheid

Voor Het Stedelijk Innova maakten we een ontwerp waarbij een bestaand gebouw zoveel mogelijk is hergebruikt, om het zo een tweede leven te geven. Daarbij is het gebouw volledig voorzien van nieuwe installaties; dat levert winst op qua duurzaamheid, maar zorgt ook voor een goed leef- en leerklimaat. Een leegstaand kantoor is met kleine ingrepen omgevormd tot een school - een urgente en eigentijdse opgave, die van Het Stedelijk Innova een voorbeeldproject maakt.

Samenwerking

In opdracht van scholengemeenschap Het Stedelijk Lyceum werkte atelier PRO het ontwerp uit van schets tot Definitief Ontwerp; daarbij waren we zowel verantwoordelijk voor het ontwerpen van de herbestemming, het inpassen van het hele programma en het interieur. Het lokale bureau BCT Architecten droeg zorg voor de technische begeleiding na DO en de uitvoering. De goede samenwerking tussen de bureaus, samen met de opdrachtgever, gebruikers en andere betrokken partijen, zorgde voor dit eindresultaat: een vernieuwende en duurzame middelbare school.